

Szerkesztőségi iroda:
Nagyberek, Zápolya-u. 1.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleijz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az elhirdetése
és a lap szerkesztésére
vonatkozó felszólítások inté-
zendők.
***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁUER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K
Félévre ——— 12 K
Negyedévre ——— 6 K
Egy hóra ——— 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az össze-
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órákor *****

Nagyberek, 1913.

XLII. évfolyam, 92. szám.

Kedd, április 22.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyberek, április 22.

Nagyberek város képviselőtestü-
lete tegnap délután közgyűlést tartott.

A közgyűlés iránt csekély volt az
érdeklődés s a tárgysorozatra fölvet-
t ügyeket alig egy óra alatt lemorzsol-
ták.

Álmosan, vita nélkül folyt a közgyű-
lés s csak a hitoktatók jutalomdíja körül
volt egy kis parázs vita, amelynek méreg-
fogát azonban a polgármester kivette.

A leányjavító-intézetnek telket fog
adni a város s így ismét hozzájutunk egy
hasznos intézményhez.

A munkástelep létesítésére vonat-
kozó indítványt Stagelschmidt József
visszavonta, hogy az kellő előkészítés
mellett legyen tárgyalható a legközelebbi
közgyűlésen.

A közgyűlés lefolyásáról tudósítók a
következőkben számol be:

Miután az elnök dr. Perisics
Zoltán polgármester megnyitotta az
ülést s napirend előtt senki sem szólal
fel, rögtön rátértek a tárgysorozat első
pontjára.

a város új kerületi beosztására.

Nagyberek város képviselőtestü-
lete tudvalevőleg kimondta, hogy miután
a városnak 9 kerületbe való beosztása az
adókezelést nagyon megnehezíti, a ne-
gyedközségek gazdasági berendezkedésé-
nek megfelelően a város belterülete és
egy kilométeren belül eső külterülete 3
közigazgatási kerületre osztassék, az egy
kilométeren túl eső külterület pedig a
4-ik közigazgatási kerületet képezze. Ezek
szerint az I. közig. kerület legyen a Váral-
jai-utcától balra, a II. kerület a Váraljai-
utcától jobbra eső rész az ugynevezett Bi-
kiescsel együtt mindkét helyen a Bégáig;
a III. kerület a város többi része, mind-
egyik a megfelelő 1 kilométeren belül kül-
területtel s a IV. kerület az összes 1 kilo-
méteren túl fekvő külterületek.

A polgármester bemutatja erre vo-
natkozólag a pénzügyminiszter rendeletét,
melylyel a város határozatát jóváhagyja.

A közgyűlés a rendeletet tudomásul
veszi.

A katonai gyakorlótér.

Ezután a honvédelmi miniszter le-
iratát veszi tudomásul a közgyűlés,
amely elrendeli az Oppova negyedközség-
beli volt urbéri birtokosok telkeinek, je-
lenleg legelőnek kisajátítását a katonai
gyakorlótér céljaira. A közgyűlés egyutal
megbizzza a tanácsot a további eljárás
foganatosításával.

Egyéb ügyek.

Majd a törvényhatósági bizottság jó-
váhagyó határozatát jelenti be a közgyű-
lésnek a polgármester az 1913. évi városi
 költségvetés tárgyában.

Jelenti továbbá a polgármester, hogy
a városi tanács javasolja, hogy a város
tulajdonát képező vadászterületet a leg-
utóbb megtartott árverésen legtöbbet
ígérőnek, ki 1600 korona bért hajlandó
fizetni, adják oda. A közgyűlés elfogadja
a városi tanács javaslatát.

A város pirszenzsükségletének beszer-
zésére árlejtést hirdetett a város, de a
szabályszerű határidőig csak egy ajánlat
érkezett be: Steinitzer Géza-cég ajánlata,
aki elsőrendű pozsonyi pirszenet 4 K 40
fillerért szállít métermázsanként a város-
nak. A közgyűlés elfogadja a tanács és az
állandó választmány javaslatát, amely a

Steinitzer-céggel ajánlja beszereztetni a
város pirszenzsükségletét.

Az április havi pénzsükséglet tár-
gyára vonatkozólag jelenti a polgármes-
ter, hogy miután az április havi kiadá-
sok fedezésére pénzsükséglet mutatko-
zott, a szokásos módon ismét az e célra
előirányzott egyes városi alapokból fe-
dezték a felmerült többletet, de amely
összeg még e hónap közepén visszapótl-
tatott az illető alapokba.

A leányjavító-intézet.

A nagyberek városi patronage-egylet
egy leányjavító-intézet felállítására érde-
kelt indított propagandát s e célból kérte
az igazságügyi kormány támogatását. Az
igazságügyminiszter most legutóbb le-
iratban kérdezte meg a város közönségét,
hogy mivel és mennyiben járulna hozzá
a terv megvalósításának anyagi szükség-
leteihez. A tanács és az állandó választ-
mány javasolja a közgyűlésnek, hogy
telekkel járuljanak hozzá s a telek be-
szerzésével bízzák meg a tanácsot, amely
erre vonatkozólag a patronage-egylet el-
nökövel és a miniszteri kiküldötttel fog
majd tárgyalásokba bocsátkozni. A telek
nagyságát illetőleg még most ne határo-
zzanak, de semmiesetre sem lesz 1 holdnál
nagyobb kiterjedésű telekre szükség.

Menezzer Lipót képviselőtestületi
tag javasolja, hogy a régi vágóhid melletti
teret vegyék meg a létesítendő leány-
javító-intézet céljaira.

A polgármester erre kijelenti, hogy
amennyiben majd az annak idején kikül-
dött bizottság alkalmasnak találja a jel-
zett telket, akkor mi sem gátolja az indít-
vány elfogadását.

A hitoktatók jutalomdíja.

A főgimnázium nem római katolikus
hitoktatóinak jutalomdíjai ügyében már
kissé élénkebb hangulat keletkezett.
Ugyanis a főgimnáziumi nem róm. kath.
hitoktatók folyamodtak a városos jutal-
omdíjaik felemelése iránt. A tanács azon-
ban a kérelmük elutasítását javasolja,
mert kérelmük jogalapja, melyre hivat-
koznak, csak a kultuszárca terhére díjaz-
ott hitoktatókra szól és nem a községi
főgimnáziumok hitoktatóira. De még méltá-
nyossági szempontból sem hajlandó a
tanács javasolni a kérelem teljesítését,
mert a nem róm. kath. hitoktatók kevés
heti óraszámainak dacára is eléggé meg-
vannak fizetve, az pedig, hogy most
ujjában felmérték a heti óraszámot, kü-
lönben is miniszteri engedély nélkül
történt.

Balázs József főgimnáziumi igaz-
gató, dr. Plohlák Győző ügyvéd és dr.
Klein Mór főrabbi a javaslat ellen szó-
lalnak fel, indokolván azzal, hogy az órák
száma éppen a miniszteri rendelet alap-
ján és az igazgatóság beleegyezésével
emelték föl a hitoktatás kellő erősülé-
sének és pedagógiai rendszeresítésének
föltétlen szükségessége folytán. Ami pe-
dig a méltányossági szempontot illeti, a
hitoktatók, kik 25 év óta tanítanak válto-
zatlan csekély díjazással, megérdemlik
ezt a kis fizetésemelést éppen úgy, mint
bármely más városi tisztviselő a családi
pótlékot.

Puts Frigyes képviselőtestületi tag
a tanács javaslatát mellett szólal fel, hi-
vatkozva a lelkeseknek saját egyházaik-
tól élvezett bőkezű dotációira, továbbá a
városnak jelenlegi szűkös anyagi viszony-
nyaira.

A polgármester azzal rekeszti be a
vitát, hogy javasolja, hogy a hitoktatók
kérelmeit a kultuszminiszternek terjesztik
fel pártolólag, hogy ő fedezze az erre
való alapokból a többletet. A közgyűlés
ilyen értelemben határoz.

A közgyűlés tudomásul veszi továbbá
a február és március havi pénztári vizs-

gálatról szóló hivatalos jelentést, amely
a városi pénztárakat rendben találta.

Ezután több kisebb ügyet intéztek
el rövidesen, mire a közgyűlés még négy
óra előtt véget ért.

Községi közigazgatási főiskola Nagyberek városán.

Nagyberek, április 22.

Nagyberek városa legközelebb fő-
iskolai jellegű intézménnyel fog gyara-
podni.

Mint ismeretes, a kormány a jelen-
legi községi közigazgatási tanfolyamok
összevonásával főiskolai jelleggel szer-
vezi a községi közigazgatási tanfolyamokat
s négy ilyen tanfolyamot létesít az or-
szágban.

Ugy volt, hogy Nagyberek városa
elveszti a tanfolyamot, mert Temesvárra
terveztek, de azután a város, a vármegye
s a vármegyei jegyzőegyesület együttes
föllépésének sikerült a kormányt meg-
győzni arról, hogy Nagyberek városát
elsősorban illeti meg a tanfolyam,
mert itt létesült az országban az első köz-
igazgatási tanfolyam, amely azóta a leg-
szébb eredménynyel működik.

A belügyminiszter tehát Nagybe-
reken fogja létesíteni az egyik közigaz-
gatási főiskolát s erről most leiratilag ér-
tesítette a vármegye közönségét.

A belügyminiszter leiratában közli a
törvényhatósággal, hogy hajlandó a nagy-
berek városi községi közigazgatási tanfo-
lyamot nagyobb szabású tanfolyammá át-
szervezni.

Erre megkívánja a miniszter, hogy a
vármegye közönsége akár új építkezés,
akár bérlet, akár pedig a jelenlegi tanfo-
lyam céljaira szolgáló épület megfelelő
átalakítása útján oly épületet bocsásson
rendelkezésre, mely szűk főnyit hallga-
tóság internátusi elhelyezésére minden
tekintetben alkalmas s a modern egész-
ségügyi és pedagógiai követelményeknek
megfelel.

Az épület berendezése és fentartása
szintén a vármegye közönségét, illetőleg
a vármegye közönségével együtt a várost
terhelné.

Az épületnek megfelelő méretek-
kel körülbelül a következő helyiségeket
kell tartalmaznia: 1 nagytermet, 2 tan-
termet, 2 éttermet, 4 hálótermet, 4 mosdó-
helyiséget, 2 társalgót, 1 tanári szobát, 1
igazgatói szobát, 1 igazgatói lakást, 1
gazdalkást, 2 betegszobát orvosi vizsgáló-
fülkékkel, fürdőt, ruhatárt, portáslakást,
szolgálatosokat stb. részére megfelelő
melléképületeket.

Ha a vármegye közönsége a tanfo-
lyam elhelyezése céljából új épületet épi-
tene, vagy a jelenlegit átalakítaná, a bel-
ügyi kormány az épületet 50 évre kibé-
relné. A kormány 12.000 korona évi bért
fizetne. A fölszerelés a vármegye közön-
ségét terhelné, de ehhez az első beszerzés-
hez hajlandó a miniszter 10 ezer korona
államsegélyt adni.

Most felhívja a miniszter a törvény-
hatóságot, hogy ez ügyben legközelebb
hozzon határozatot és a határozatát a
tervekkel és költségvetéssel terjessze föl
hozzá.

A vármegye törvényhatósága májusi
tavaszi közgyűlésen már tárgyalja is az
ügyet s az illetékes tényezők azon igye-
keznek, hogy a tanfolyam ez év szeptem-
ber havában új szervezetében megnyíljon.

HIREK.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanics Lajos főispán és Jankó Ágoston alispán ma délelőtt Kikindára utaztak az elhunyt dr. Bogdán Zsivkó országgyűlési képviselő temetésére. Dr. Dellimanics Lajos főispán Kikindáról tovább utazik Budapestre, ahonnan 3-4 nap múlva tér vissza Nagybeeskerekre.

— **A vármegyei kórházi bizottság ülése.** Torontálvármegye kórházi bizottsága ma délelőtt Jankó Ágoston elnökletével ülést tartott, amelyen a József-kórház 1914-ik évi költségvetését és kisebb kórházi ügyeket tárgyaltak.

— **Az Országos Képzőművészeti Társulat adománya a vármegyei múzeumnak.** Az Országos Képzőművészeti Társulat értesítette a Torontálvármegyei Közművelődési Egyesületet, hogy a vármegyei múzeum számára megvette a tavaszi műtárlaton a torontáli (nagykikindai) születésű Zádor István festőművész „Porcellánok vörös fal előtt” című olajfestményét s azt a múzeumnak adományozza.

— **Bus Jakab jézustársasági atya konferenciái.** P. Bus Jakab, a magyarországi jézustársaság volt tartományi főnöke folyó évi április hó 23., 24., 25. és 26-ikán délután fél 7 órakor művelt férfiak részére vallásos konferenciákat tart. A konferenciák helye: a helybeli római katolikus hitközségi székház diszterme.

— **Dr. Bogdán Zsivkó halála.** Tiszahelyesi dr. Bogdán Zsivkó országgyűlési képviselő elhunyt alkalmából számtalan részvételt érkezett a gyászoló családhoz. Kifejezte részvétét a többek között Khen-Héderváry Károly gróf, ki a Nemzeti Munkapárt nevében a következő táviratot küldötte az elhunyt családjához:

Mély fájdalommal értesülünk hű párttagunknak, dr. Bogdán Zsivkónak haláláról. Fogadja ez alkalomból a gyászoló család úgy a magam, mint pártunk őszinte részvételének nyilvánítását. Khen-Héderváry Károly gróf pártelnök.

Az elhunytat tegnap délután szentelte be Budapestben a Vörösmarty-utca-ban levő gyászházban Bikár Radivoj gör. kel. szerb esperes s azután este 7 órakor Nagyikindára szállították, ahol ma délután temetik el.

— **A filharmónikusok Wagner-hangversenye.** A nagybeeskereki filharmóniai társulat, mint már több ízben említettük, egy szimfonikus Wagner-hangversenyt szándékozik rendezni. A hangversenyt május 1-én tartják meg a kaszinó nagyszobájában a színházi zenekar közreműködésével. A hangverseny jövedelmét az országos zenész nyugdíjgyűlés alapjának juttatják. A hangverseny műsorát legközelebb adjuk közre.

— **A nyári menetrend.** A Máv. igazgatósága most teszi közzé a Máv. vonalán s az általa kezelt magánvasutakon a f. évi május hó elsején életbelépő nyári menetrendet, amely Torontálvármegyét érdeklőleg a téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A szeged—nagybeeskereki vonalon Szegedtől Nagybeeskerekig egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, indul Szegedről d. e. 11 óra 51 perckor, érkezik Nagybeeskerekre d. u. 4 óra 50 perckor.

A temesvár—módosi vonalon a Temesvárról Módosra jelenleg d. u. 3 óra 10 perckor induló vonat már d. u. 2 óra 19 perckor fog indulni.

A petre—pancsovai vonalon a Pancsováról jelenleg reggel 4 óra 54 perckor induló vonat 70 perccel korábban fektetettik, hogy Petrán, az előbbi pont szerint szintén korábban fektetett vonat csatlakozását elérje. A Pancsováról jelenleg este 6 óra 40 perckor induló személyszállító tehervonat megszüntetettik, helyette egy új reggeli személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Pancsováról reggel 6 óra 38 perckor indulva Petrán csatlakozását nyer Versecz és Temesvár felé.

A zombolya—nagybeeskereki vonalon Torontálszécsánytól Zombolyáig egy új vonat helyeztetik forga-

lomba, indul Torontálszécsányról d. e. 8 óra 05 perckor. A Torontálszécsányról d. e. 8 óra 21 perckor Módosra induló vonat megszüntetettik. A Zombolyáról Nagybeeskerek felé jelenleg d. u. 3 óra 04 perckor induló vonat 47 perccel korábban fektetettik.

A nagybeeskerek—pancsovai vonalon Nagybeeskerek-Bégapart—Antalfalva között egy új vonattal helyezettik forgalomba, érkezik Antalfalvára reggel 6 óra 27 perckor, indul Antalfalváról d. u. 2 óra 38 perckor, csatlakozással Antalfalván Pancsova felé ill. felől. A Nagybeeskerekéről Pancsova felé jelenleg este 7 óra 27 perckor induló vonat 1 óra 47 perccel korábban fektetettik.

A torontálszécsány—versecezi vonalon a Torontálszécsányról Verseczig jelenleg csak esütörtökön és vasárnap közlekedő vonat naponta fog közlekedni, Verseczről Torontálszécsányra egy új vonat helyeztetik forgalomba, indul Verseczről d. e. 9 óra 18 perckor.

— **Kedvezményes vasuti jegy a tavaszi vásárra.** A jövő hó 7-13 között Budapestben megtartandó Tavaszi Vásár alkalmával különböző kongresszusok lesznek. A résztvevők számára a kereskedelmiügyi miniszter kedvezményes vasuti jegyet engedélyezett a Máv. vonalain. A kedvezmény abban áll, hogy III. osztályú jeggyel a II. osztályon lehet utazni. Azok a kereskedők és iparosok, akik a kedvezményt igénybe óhajtják venni, forduljanak legkésőbb folyó hó 27-ikéig a temesvári kereskedelmi és iparkamarához, mely részükre a kedvezményes jegyre szóló utalványt készsággel kieszközli. Azok, akik eme határidő lejártá után szándékoznak jegyutalványt szerezni, ezt közvetlenül a Tavaszi Vásár irodájában (Budapest, IV., Irányi-utca 21.) kérik. Az utalványért, mely névre szól, 55 fillér kiállítás illeték és a postabélyeg fizetendő. A temesvári kereskedelmi és iparkamara erről azzal értesíti az érdekelteket, hogy a jegyutalványok a visszautazásra csak akkor érvényesek, ha azok a Tavaszi Vásár irodájában a visszautazás előtt lebélyegeztetnek.

— **A kutyavész ellen.** A vármegye alispánja a következő rendeletet intézte Nagybeeskerek város polgármesteréhez: 8105. sz. jelentése alapján a vesztség terjedésének meggátolása céljából azonnali és a leghigorubb módon való végrehajtás végett, az 50407 sz. 1910. évi F. M. rendelet értelmében a következőket rendeltem el:

1. Az ebek jelenlegi létszáma a folyó évi ebadóösszeirással összehasonlítandó, az ebadó alól elvont ebek azonnali kiirtandók. Ebadólerovás céljából utólag bejelentett ebeket csak azon esetben szabad ebjeggyel ellátni, ha azok tényleg 4 hónapnál nem idősebbek.

2. Az ebzárlat ellenőrzésére a csendőrségi és rendőri közegek szigorúan utasítandók. A meg nem kötött, a szájkosár és póráz nélkül vezetett, avagy ebjeggyel nélkül talált ebek kivétel nélkül és haláldektalanul kiirtandók. Ezen ebek tulajdonosai ellen pedig a kihágási eljárás megindítandó.

3. Az előző pontban jelzett ebek kiirtása céljából a városi gyepmesterről minél gyakrabban portyázást kell tartani; a külterületen szabadon talált ebek kiirtása céljából a gyepmestert, mezőőröket és vámsorompóőröket löfegyverrel kell ellátni.

4. Tekintettel az immár közegészségügyi veszedelmet képező gyakori veszteségi esetekre, az ebzárlat megszegőire kiszabandó kihágási büntetés arányban álljon az elkövetett köz- és állategészségügyi kihágás mérvével.

5. Minthogy a vesztség folyó év március hó 3-ika óta április hó 14-ig hat ízben nyert kétségtelen megállapítást, a betegség járványszerűnek látszik. Ezuttal azonban csakis azon okból nem rendeltem még el az 1888. évi VII. t. c. 40000 sz. végrehajtási rendeletének 189. §-ában foglaltaknak megfelelőleg valamennyi kutyának a kiirtását, mert a vesztett ebek nagybeeskereki származása nem minden esetben nyert megerősítést. Nagybeeskerek városi közönsége egészségének védelme céljából azonban az általános ebirtás nem lesz elkerülhető, ha ezen szigorubb óvintézkedések végrehajtása is eredménytelen marad, ha az ebzárlat dacára az ebeket a városban szabadon köborolni engedik s ezek következtében a

veszteségi esetek megismétlődnek. Végül értesitem polgármester urat, hogy jelen felhívásomban foglalt óvintézkedéseket a nagybeeskereki járás összes községeire kiterjesztettem. Nagybeeskerek, 1913 április 18. Jankó s. k., alispán.

Itt említjük meg, hogy a nagybeeskereki rendőrkapitányság ezuton is figyelmezteti Nagybeeskerek környéke járásbeli lakosságát, hogy a falvakból Nagybeeskerekre bejövő kocsik után akár kötve vagy szabadon jövő kutyákat a rendőrség intézkedésére elfogják és kimélet nélkül kiirtják, az illető ebtulajdonosok ellen pedig a leghigorubb kihágási eljárást fogatatosítják.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybeeskereki fiókjá minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Ápr. 30. Megyei áll. vál. ülése.

Május 3. Tavaszi rendes közgyűlés.

Május 4. A jegyzőgyűlés közgyűlése.

Színház.

Heti műsor.

Április 22. kedd: Ártatlan Zsuzsi (Küry Klára vendégjátékával.)

Április 23. szerda: Lengyel menyecske (Küry Klára vendégjátéka.)

Április 24. csütörtök: Erdésleány (Küry Klára vendégjátéka.)

Április 25. péntek: Tavaszi ünnep (színműújdonosság.)

Április 26. szombat: Aranyeső.

** Aranyeső másodsor. Ismét telt ház előtt ment tegnap este másodsor az Aranyeső s tegnap is jókedvvel játszottak az előadók és jól mulatott a közönség a kabarémókákon és a szereplők tréfáin, melyekkel az előadást teleshították.

Sport.

A pancsovai vívóegylet közgyűlése.

Mint Pancsováról jelentik, a Pancsovai Vívó-Egylet a napokban tartotta meg évi rendes közgyűlését, melynek kiemelkedő pontja az egylet művezetőjének és a jelenlegi vívó-gárda fáradhatatlan mesterének, Pavlovits Péternek ovációja. Az egylet elnöke dr. Scsitinszky Adolf meglepő szavakban tolmácsolta a tanítványoknak és barátoknak meglepő háláját és szeretetét sokra becsült mesterük iránt, aki meghatóttan köszönte meg a kitüntetését. Az egyes tisztviselők jelentésének tudomásul vétele után sorra került a tisztújítás. A közgyűlés kitörő lelkesedéssel dr. Scsitinszkyt választotta meg újból elnöknek, a többi tisztviselők is egyhangulag lettek megválasztva és pedig alelnöknek és e. orvosnak: dr. Theodorovits Pantál, művezetőnek: Pavlovits Péter, főtitkárnak: Korsós Zoltán, titkárnak: dr. Nichi Lázár, ügyésznek: dr. Bogoszályevits Emilián, pénztárosnak: Philippovich Viktor, ellenőr: Soltész Károly, szertáros: Weisz Vilmos, számvizsgálók: Popovics Miklós és Lazarevics Iván. Vá-

lasztmányi tagok lettek: Bárány Árpád, dr. Gyertyánffy Jenő, dr. Radda Ignác és Wolf István. A közgyűlés elnök indítványára bizottságot küldött ki a létesítendő regatta-egylet tervezésének kidolgozására.

TÁVIRATOK.

A háboru eseményei.

Montenegró elzárta magát. — Skutari ostroma. — Elfogott orosz tisztek. — A szerb bojkott. — A tőzsde.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A háborus helyzet ma sem haladt egy lépéssel sem előbbre a kibontakozás felé. Montenegró makaesul ellenáll, sőt ma elzárta magát egészen a külvilágtól, hogy senki ne vihessen hírt skutari-i manipulációról. Skutari még tartja magát, de hír szerint már alkudozások folynak a vár átadásáról s ezzel egyidejűleg legközelebb általános ostromot intéznek a montenegróiak Skutari ellen.

Ma a helyzetről a következő jelentéseket kaptuk:

Montenegró elzárta magát. Skutari ostroma.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: Mint ide Cettinjből táviratozzák, a király rendeletet adott ki, amelylyel megszakít minden érintkezést a külvilággal. Ma már nem engedtek senkit sem Cattaro felé menni.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Cettinjből Rómába sürgönyzik, királyi parancsesal elzárták a határt s az országot nem szabad senkinek sem elhagynia. Még a Dalmáciába igyekvő diplomaták automobiljait is föltartóztatták. Hír szerint a király ezzel meg akarja akadályozni azt, hogy bárki hírt vihessen Montenegrónak Eshad pasával a vár átadására vonatkozó tárgyalásairól.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Cettinjből sürgönyzik, a montenegrói főparancsnok közli, hogy legközelebb megkezdí Skutari általános ostromát.

Elfogott orosz tisztek.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fiuméből sürgönyzik: Az Antivari kikötőjét blokiró hajók tegnap észrevették, hogy egy motoros csónakon több ember akarja elhagyni a kikötőt. A hajók megállították a csónakot s utasait egy osztrák-magyar torpedóra vitték. Itt kiderült, hogy az illetők orosz tisztek. A tiszteket, akik igen kihívóan viselkedtek, a torpedó Lussinpiccolóba vitte, innen pedig Fiuméba szállították őket. A vizsgálat folyik.

A szerb bojkott.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a kormány tegnap döntött 40 ezer katonaköpenyegre és 20 ezer nadrágra kiírt árlejtés fölött. Az árlejtésből a magyar és osztrák ajánlatokat egyszerűen kirekesztették. A szállítást egy varsói cégnek adták.

Ezzel szemben egy másik távirat azt közli, hogy Pasic miniszterelnök a pártklubban tegnap kijelentette, hogy a szerb kereskedők bojkott-mozgalmát elítéli, mert az Szerbia politikai élete ellen van.

A tőzsde.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 832, Osztrák Hitel 634, Koronajáradék 83.70, Jelzáloghitelbank 441, Leszámitoló Bank 522, Hazai Bank 286, Magyar Bank 575, Rimamurányi 736, Salgótarjáni 737, Közüti Vasut 662, Villamos Vasut 370.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Lukács László miniszterelnök ma folytatta tanácskozásait Krobotin hadügyminiszterrel. Azután Berchtold gróffal tanácskozott Lukács, majd Daruváry kabinetirodai főnököt fogadta. Délután Stürgkh gróf osztrák miniszterelnökkel tárgyal Lukács.

Az ellenzéki erkölcslovagok. — Dényt is kormánytámogatással választották meg.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Pester Lloyd ma folytatja tegnap este megkezdett óriási feltűnést keltő leleplezéseit. Tegnap a Lloyd azt állította, hogy több más Kosuth-pártival együtt Dény Zoltán is kormánytámogatás útján jutott mandátumhoz. Ma reggel a Lloyd ezen állítását aktákkal igazolja. Közli Bernády György akkori marosvásárhelyi polgármesternek bizalmas jelentését, mely szerint munkapárti jelölt győzelme Marosvásárhely bizonyos volna, sőt Dény kénytelen volna visszalépni, ha a munkapárt jelöltet állít. De a munkapárt nem állított jelöltet, sőt a munkapártiak Dényre szavaztak. A tegnapi marosvásárhelyi beszámoló szónokai, akik olyan hangosan követelték a nevek és az adatok közzétételét, bajosan hitték, hogy ilyen gyors és csattanós választ kapnak. Általános a vélemény politikai körökben, hogy az ellenzék az egész vonalon a legkétségbeesettebb defenzívába szorítottatott. A nagy leleplezők kénytelenek saját portájuk előtt seperni és saját mandátumaik kétes eredetét tisztázni.

Az amerikai magyarok magyar püspököt kapnak.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A pápa hozzájárult ahhoz, hogy az északamerikai magyarok magyar püspököt kapjanak. E nagy nemzeti vívmányban az oroszlanrész Csernoch hercegprímást és Jeszenszky Sándor államtitkárt illeti.

A külkereskedelmi szerződések.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Lers Vilmos kereskedelmi államtitkár több szakelődóval odaérkezett, hogy a külkereskedelmi szerződések ügyében az osztrák szakelődókkal tárgyaljon. Délután a közös külügyminiszteriumban értekezlet lesz, amelyen részt vesznek a közös, valamint a szakminiszterek s amelyen a Balkán kereskedelmi szerződések, valamint a közös gazdasági politikai kérdéseket tárgyalják.

Letartóztatott szerb ujoncok.

Budapest, április 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fiuméből sürgönyzik: Voloscában ma sorozás volt, amelyen több szerb legény is volt. A szerb legények, miután besorozták őket, abeugolni kezdték a monarchiát s éltették Szerbiát és a

szerbeknek a „svábák“ elleni háboruját. A tüntető szerb legényeket rögtön letartóztatták.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	10.87
Buza (májusra)	10.97
Buza (októberre)	11.69
Rozs (áprilisra)	9.25
Rozs (októberre)	9.64
Zab (áprilisra)	10.04
Zab (októberre)	8.61
Tengeri (májusra)	7.91
Tengeri (júliusra)	8.10

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzüiacról.

Budapest, 1913 április 17.

Immár minden jel arra mutat, hogy a balkáni háboru befejezéséhez közeledik és hogyha újból valamely váratlan fordulat nem áll be, — ami e hosszú válság folyamán sajnos többször is bekövetkezett — ugy minden valószínűség szerint a béke rövid időn belül meg fog köttetni. Montenegró ellenállásának nem tulajdonítanak már nagy fontosságot és ez a körülmény a béke megkötésének aligha fog akadályául szolgálni. A politikai helyzetet az összes európai tőzsdék is nagyon barátságosan fogták fel és mindenütt nagyobb arányu hausse-mozgalom következett be. Ebben része volt a pénzüiac javulásának is, mely ugyan nálunk még alig érezteti hatását, külföldön azonban a pénzüiacon beállott könnyebbülés nagyobb arányu, különösen Londonban és Berlinben, ahol a bankkamatláb leszállításának kérdése is hovatovább aktuális lesz. Jó hatással volt a tőzsde irányzatára a 4½% m. koronajáradék-kötvények jegyzésének sikere, különösen azon körülmény, hogy az aláírásra bocsátott mennyiséget legnagyobb részét zárolt címletekben jegyezték, ami azt mutatja, hogy a közönség is az időpontot újabb tőkebefektetésre elérkezettnek látja.

A forgalom a budapesti tőzsdén is a lefolyt héten már hosszabb idő óta nem tapasztalt arányokat öltött és nemcsak a vezető értékek, hanem egyes helyi papírok is nagyobb keresletnek örvendtek és számottevő áremelkedést értek el. Vezető értékeink közül a már hosszabb idő óta favorizált magyar hitelrészvények voltak ezuttal is leginkább keresettek és elért legmagasabb árfolyamukon zárultak. — Egyéb bankrészvényeink is jó keresletnek örvendtek, leginkább Magyar bankrészvények. Rimamurányi részvények kevésbé voltak keresettek, minthogy a vaspiacon konjunkturájáról beérkező hírek ma már nem voltak oly kedvezőek, amely körülmény a hét folyamán átmenetileg az árfolyamok színvonalának gyengülését vonta maga után. Az általános áremelkedésből ezen részvények legkevésbé részesültek. Ugyancsak kevés érdeklődés mutatkozott budapesti közuti vaspálya-részvények iránt, a korábbi jelentéseinkben már ismerttetett okoknál fogva.

A lefolyt héten a helyi értékek egész sora is forgalomba került és kisebb-nagyobb áremelkedéseket értek el. Igy különösen élénk érdeklődés mutatkozott Adria tengerhajózási részvények iránt, melyek beavatott oldalról nagyobb tételekben vásároltattak és az áremelkedés részvényeknél a legutóbbi hét folyamán 20 koronát tesz ki. Nagyobb érdeklődés mutatkozott továbbá magyar cukoripari, Temesvári szeszfinomító, Fiumei rizshántológári, Beocsini cementgyári részvények és inkább átmenetileg néhány téglapapír iránt. Ezen részvények egyik-másika már elérte a balkáni válság kitörése előtt jegyzett árfolyamát.

A sorsjegypiacon nem volt számottevő forgalom, némi érdeklődés csak konvertált jelzalsorsjegyek iránt mutatkozott.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen nőm elhalálása alkalmával mindazok, akik annak végtiszlességén való megjelenésükkel és részvénytálatkozatukkal fájdalommat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is halás köszönetemet.

Junger Pál,
fűszerkereskedő.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1912. évi október hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.

Temesvár—Versec—Zsombolyáról d. e.	9.28
Pancsováról délután	7.04
Budapest—Szegedről reggel	6.20
Budapest—Szegedről délután	3.15
Szegedről délelőtt	9.34
Szegedről este	7.19
Budapest—Nagykikindáról este	9.21
Szécsányból este	6.40

Nagybecskerek—bégaparti pályaudvarra.

Zsombolya—Versec—Alibunár—Temesvárról este	8.16
Módosról reggel	6.30
Pancsováról reggel	8.28
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8.23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4.10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9.34
Szécsányból este	6.29

INDUL.

Nagybecskereki pályaudvarról.

Pancsovára délelőtt	8.10
Pancsovára este	7.27
Szeged—Budapestre reggel	7.20
Szeged—Budapestre délelőtt	11.27
Szeged—Budapestre este	7.27
Szegedre délután	1.17
Szeged—Nagykikinda—Bpestre reggel	6.21
Karlovára délelőtt	10.09

Nagybecskerek—bégaparti pályaudvarról.

Zsombolya—Temesvár—Versec d. u.	4.15
Temesvár—Versec—Autalfalva—Pancsova—Alibunarra reggel	3.33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2.26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11.55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5.25
Módosra reggel	6.35
Zsombolyára délelőtt	10.59

Árlejtési hirdetmény.

Rezsőháza község előjárósága ezennel közhírré teszi. 54. kgy. 1188/912. számú községi képviselőtestületi határozatával, mely 262. kgy. 34510/912. szám alatt törvényhatóságilag jóváhagyatott, kimondotta, hogy a község járdait kikövezteti. Ezen művelethez cirka 300000 darab elsőrendű kézzel vert vasastégla (klinger) szükségeltetik Rezsőháza község hajóállomására szállítva. A szállítandó téglá biztosítására az árlejtés f. évi május hó 3-ik napjának d. e. 9 órájára tüzetik ki Rezsőháza község házában.

Az árlejtés írásbeli és szóbeli, az írásbeli ajánlatok kellően felülbélyegezve és az ajánlott összegnek 5% bánatpénzével ellátva, az árlejtés megkezdése előtt a községi jegyzőnek nyújthatók be, szóbeli árlejtések kötelesek 500 korona bánatpénzt letenni.

Az árlejtési, fizetési és szállítási feltételek a község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Rezsőháza, 1913. évi április hó 18-án.

Martini Károly s. k., Gergen János s. k.,
jegyző. (98-3.2) bíró.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT KÖZÜL A „TORONTAL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Áprilisban jelenik meg
SOMFAI JÁNOS ÚJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a „Torontál” szerkesztőségében

1695—x 34

Ópáva községtől. 2170—1912 sz. 99—3.2

Árlejtési hirdetmény.

A község képviselőtestületének 3—912. kgy. sz. a. hozott s. törvényhatóságilag 1909. kgy. 22627—1912 sz. a. jóváhagyott véghatározata alapján a községi dűlőutak, nemkülönben az Ópáva és Baránda községek közötti, továbbá az egyes helyeken, ahol a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező föld a magánbirtokosok földje közé beekelve van, a határvonal megállapítása és kitzése körüli mérnöki munkálatok teljesítésére ezennel árlejtés hirdetetik.

E munkálatokra a szabályszerű, csak okleveles mérnök vagy földmérő által benyújtható írásbeli ajánlatok a községi előjáróság címére f. évi április hó 30-ik napjáig bezárólag adhatók be, amely írásbeli ajánlatok és ezek el nem fogadása esetén a szóbeli ajánlatok tárgyalása az ezennel f. évi május hó 2-ik napjának d. e. 9 órájára a község házához kitzített képv. test. közgyűlésben fognak tárgyalatni.

A munkálatokra vonatkozó minden további feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Ópávan, 1913. április hó 18-án.

Markucz Márk, jegyző.

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy vagyonbukott Kugler Lipót és Fia nagybecskereki cég csődtömegéhez tartozó s. a. csődteltár 12—84, 104, 115, 116, 117, 121—127, 159—175. tétellei alatt felvett üzletberendezés, harisnyák, ruhák, gyapjú, kötött kabát, asztalok, állványok, stb., melyek beszerzési ára 4649 kor. 80 fill., becsértéke pedig 1691 kor. 61 fill. a leltár szerint, zárt ajánlat és ezt követő szóbeli versenytárgyalás útján 1913. évi április hó 30. napján d. u. 5 órákor József főherceg-utca 534. o. i. sz. házbán és ugyanazonnap d. u. fél 6 órákor a közadós Bakics-utcai lakásán el fognak adatni.

A zárt írásbeli ajánlatok alulírott csődtömeg gondnok irodájában nyújthatók be. 1913. évi április hó 30. napjának d. u. 4 órájáig, a becsérték 10%-ának mint bánatpénznek egyidejű letétele mellett s. ugyanazonnap 6 órákor fog a csődválasztmány a beadott írásbeli s. azt követő szóbeli ajánlatok fölött határozni.

A választmány fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok felett szabadon határozhasson s. esetleg valamennyit visszautasíthassa.

A csődválasztmány az áruk minőségeért, mennyiségeért s. a leltárbeli esetleges tévedésekért szavatosságot nem vállal.

A vételi illeték a beígért vételáron felül a vevőt terheli.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlatát elfogadják, tartozik a vételárat és a vételi illetéket az árverés napján kifizetni s. az árukat 24 óra alatt az üzletelhelyiségből elvitetni.

Ha a vevő a vételárat azonnal ki nem fizeti, bánatpénzét feltétlenül elveszti, s. ha az áruk másodsor az ajánlatánál olcsóbban adatnának el, a különbözetet, valamint a felmerülő költségeket és kárt viselni tartozik.

A leltár irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthető, az árukat szintén megtekinthetik a venni szándékozók közbenjöttöm mellett. Nagybecskereken, 1913. évi április 22-én.

Dr. Obadeanu Pál ügyvéd,
csődtömeg gondnok.

2. kpti vál. ül. számhoz ex 1913.

109-1

Hirdetmény.

As országgyűlési képviselőválasztásra jogosított Nagybecskerek városi választókerület polgárainak az 1914. évre érvényesül birandó és városrészenként betűrendben összeállított ideiglenes névjegyzéke elkészítettvén, az. valamint a kihagyottak névjegyzéke az 1899: XV. t.-c. 146. és 151. §-ának rendelkezéseire képest a folyó évi május hó 5-től kezdve folyó évi május 25-éig és pedig Nagybecskerek város névjegyzéke a városi kiadói hivatalban, Felsőmuzslya telepítvényes község névjegyzéke pedig a község házában mindennap d. e. 8—12 óráig közszemlére látve leendő, ami oly megjegyzéssel tétetik közhírré, hogy a kitzított helyen és időben azokat mindenki megtekintheti, az 1874: XXXIII t.-c. 43. §-a értelmében a fent említett napokon d. u. 2 órától 6 óráig pedig le is másolhatja s. hogy az ideiglenes névjegyzék ellen intézendő köllőleg felszerelt felszámolások az 1899: XV. t.-c. 151. §-hoz képest a folyó évi május hó 5-től május hó 15-éig, a beérkező és ugyancsak a fenti határidőben és helyen közszemlére kitéendő felszámolásokra pedig netán teendő észrevételek a folyó évi május hó 16-tól május hó 23-éig a központi választmányhoz címezve, Nagybecskerek város vagy Felsőmuzslya telepítvényes község előjáróságánál — amelynek névjegyzéke ellen a felszólalás történt — nyújthatók be.

Kelt Nagybecskerek rendezett tanácsa város központi választmányának 1913. évi április hó 19-én tartott üléséből.

Strosz Béla,
polgármester n.,
mint a közp. vál. helyettes elnöke

Mattanovich György,
városi jegyző,
mint a közp. vál. választmány elnöke.

Alkalmazást keres

máv. nyug. altiszt,
aki bizalmi állás, irodai
teendőket is elfogad

Cím a kiadóban.

Hirdetmény.

Az Első jarkováci takarékpénztár r.-t. felszámolás alatt folyó évi május hó 10-én d. e. fél 10 órákor Árkodon a község házában

rendes közgyűlést

tart, melyre a részvényesek az alapszabályok alább közölt rendelkezéseire való figyelemzettel tisztelettel meghívatnak azzal, hogy a mennyiben ezen közgyűlés határozatképes nem lenne, úgy az alapszabályok 18. §-a értelmében az újabb közgyűlés 1913. évi május hó 18-án fog újabb meghirdetés nélkül ugyanott és ugyanazon időben az alábbi tárgysorozattal tekintet nélkül a megjelent részvényesek száma megvártatni.

18. §. A közgyűlés határozatképes, ha abban 30 olyan szavazatképes részvényes van jelen, kik együtt legalább is a befizetett alap-tőke 10-ed részét képviselik.

29. §. A közgyűlést azon részvényesek alkotják kik egy vagy több részvénynek olyan tulajdonosai, melyek a közgyűlés előtt legalább 14 nappal a társaság részvénykönyvébe bevezetve voltak és részvényeiket a szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézetnél letéteményezték.

Az alapszabályok utóbbi rendelkezésére értesítettnek a részvényesek, miszerint részvényeiket Waitay Endre felszámolóval Nagybecskereken tehetik le.

Tanácskozási tárgyak:

1. Végelszámolás tárgyalása.
2. Felszámoló végjelentése.
3. Határozathozatal a könyvek elhelyezése tárgyában.
4. Felszámolóknak a felmentvény megadása.
5. Esetleges indítványok.